

Årsrapport 2013

Rapport over aktivitet ved Ressurscenter for Hjerterehabilitering i Helse Sør-Øst i 2013

Med vennlig hilsen

LHL Helse Feiringklinikken

Hanne Aandstad

Ressurscenter Hjerterehabilitering Helse Sør-Øst

Rapporten er sendt i papirform og på epost til:

Heidi Blindheim, Helse Sør Øst RHF

Kopi er sendt på epost til:

Tove Hæreid Otterstad, Helse Sør Øst RHF

Kirsten Sæther, Sunnaas Sykehus HF

Arne Lie, LHL Helse Feiringklinikken

Olav Ullern, LHL Helse

Innhold

1. Personell/organisering (RS-teamet)	3
2. Seminarvirksomhet.....	3
2.1 Teoretisk seminar 29.05.13.....	3
2.2 Basiskurs i hjerterehabilitering 18.09.13	4
2.3 Praktisk hjerterehabiliteringsseminar 19.09.13.....	4
3. Hjemmeside.....	6
4. Nettverkssamlinger.....	6
8. samling i nettverk for hjerterehabilitering 28.11.13.....	6
5. Prosjektarbeid.....	7
5.1 "Kartlegging del II"	7
5.2 Revidering av informasjonsbrosjyrer.....	7
5.3 Utvikling av samhandlingstjenester i LHL Helse	8
5.4 ” Hjerterehabilitering i fokus – også i kommunene ”	9
6. Eksterne oppdrag/ markedsføring av RS.....	9
7. Faglig oppdatering/ møtevirksomhet/hospitering.....	10
8. Møter for RS-teamet.....	11

Årsrapport 2013

Ressurssenter for Hjerterehabilitering i Helse Sør-Øst

LHL Helse Feiringklinikken

Følgende rapporteringen tar for seg aktivitet ved Ressurssenter for hjerterehabilitering i Helse Sør-Øst (RS) i 2013.

1. Personell/organisering (RS-teamet)

Lederfunksjonen for ressurscenteret har dette året vært delt mellom Idrettspedagog Grethe Bjerke Frank (første halvår 100 %) og Spesialfysioterapeut Hanne Aandstad (andre halvår 70 %). Andre halvår jobbet Grethe Bjerke Frank jobbet 40 % for ressurscenteret.

I tillegg er det avsatt ca 20 % - stilling til to medarbeidere:

- Spesialsykepleier/avdelingsleder Nils Erling Myhr
- Overlege og spesialist i Samfunnsmedisin Dag Elle Rivrud

2. Seminarvirksomhet

2.1 Teoretisk seminar 29.05.13

Det teoretiske hjerterehabiliteringsseminaret ble arrangert onsdag 29. mai med rundt 90 deltakere. Deltakergruppen bestod av både sykepleiere, fysioterapeuter, idrettspedagoger/ -fysiologer og leger. De representerte ulike sykehus, rehabiliteringsinstitusjoner, kommuner, frisklivssentraler og høyskoler, samt noen private fysikalske institutt.

Programmet for dagen var variert, med både interne og eksterne foredragsholdere:

- Trening og blodtrykk v/ fysiolog Jonny Hisdal, Oslo Universitetssykehus.
- Etiske perspektiver på usunn livsstil og livsstilsendring v/ professor Bjørn Hofmann, Høgskolen i Gjøvik.
- Trening ved angina v/ kardiolog Mats Börjesson, Karolinska Universitetssjukehuset.
- Hjertesvikt og trening v/ kardiolog Mats Börjesson, Karolinska Universitetssjukehuset.
- Kommunikasjon som motiverer v/ fysioterapeut Kjell Olav Engen, Qicraft Norway.
- Når trening går på helsa løs v/ overlege Jostein Grimsmo, LHL Helse Feiringklinikken.

Vi hadde i utgangspunktet satt opp et innlegg ved to brukerrepresentanter som har gått Norge på langs. De skulle fortelle om turen, og om hva hjerterehabilitering har gjort med deres motivasjon og mestringsopplevelse. Sykdom gjorde at de dessverre måtte melde avbud. Vi har sendt en ny forespørsel for det teoretiske seminaret våren 2014.

Vi gjennomfører alltid evaluering av kursdagene våre på en skala fra 0-10 hvor 10 er beste oppnådde karakter. På dette kurset fikk de 6 forelesningstemaene en gjennomsnittskarakter på 8,3. Den praktiske gjennomføringen (invitasjon, kursleder, lunsj og deltakeravgift) fikk 8,8, "dagen som helhet" fikk karakteren 8,7 og spørsmålet om hvor fornøyd deltakerne var med det faglige innholdet på dagen ble evaluert til karakteren 8,3. I lys av disse tallene konkluderte vi med et vellykket arrangement, og gleder oss til nytt seminar i 2014!

2.2 Basiskurs i hjerterehabilitering 18.09.13

Basiskurset ble arrangert onsdag 18. september. Basiskurset er et kurs som retter seg mot tverrfaglig helsepersonell som er nye innen hjerterehabiliteringsfeltet, og/eller de som trenger en oppdatering på de grunnleggende teoretiske og praktiske elementene i møte med hjertepasienter i en rehabiliteringsfase. Dette var femte gangen kurset ble arrangert, og vi opplever nå at Basiskurset har blitt et godt etablert kurs med fast program og innhold.

Kurset var også i år populært, og samlet rundt 30 deltakere med ulik bakgrunn fra ulike deler av rehabiliteringsfeltet. Foredragsholderne var ansatte ved rehabiliteringsavdelingen på Feiringklinikken. Programmet på Basiskurset retter seg hovedsakelig mot koronar hjertesykdom og inneholder følgende sesjoner:

- Hva er helhetlig hjerterehabilitering?
- Sykdomslære
- Kosthold
- Røykeavvenning
- Leve med hjertesykdom
- Treningslære
- Praktisk treningsøkt

Vi opplever at dette er kurs som appellerer til den aktuelle målgruppen. Vi gjennomfører alltid evaluering av kursdagene våre på en skala fra 0-10 hvor 10 er beste oppnådde karakter. På dette kurset fikk de 6 forelesningstemaene en gjennomsnittskarakter på 8,5, den praktiske gjennomføringen (invitasjon, kursleder, lunsj og deltakeravgift) fikk 9,2 og "dagen som helhet" fikk karakteren 8,7. Med bakgrunn i denne evalueringen mener vi at seminaret bør fortsette å være en del av vår kursportefølje.

2.3 Praktisk hjerterehabiliteringsseminar 19.09.13

Dagen etter Basiskurset, torsdag 19. september, arrangerte vi for femte gang et praktisk hjerterehabiliteringsseminar. Det var rundt 40 deltakere påmeldt, fra ulike aktører innen hjerterehabiliteringsfeltet.

Målgruppen for seminaret var tverrfaglig helsepersonell som jobber med hjerterehabilitering. Seminaret var lagt opp som en kombinasjon av fellessesjoner med foredrag, og parallellsesjoner med ulike praktiske og teoretiske økter. Det var fokus på praktisk informasjon, oppdatering og

erfaringsutveksling, og det var gode muligheter for spørsmål og dialog. Innholdet i de ulike sesjonene var variert og aktuelt.

Fellessesjoner:

- Trening ved pacemaker/ ICD – hva kan vi forvente, og hva må vi ta hensyn til?
v/ Kardiolog Eivind Platou, Oslo Universitetssykehus HF.
- Skjellettmuskulære tilpasninger til utholdenhetstrening hos hjertesviktpasienter.
v/ Ph.D. Gunnar Slettaløkken, Høgskolen i Lillehammer.
- Kosthold ved diabetes type II
v/ Klinisk ernæringsfysiolog Laila Dufseth, LHL Helse Feiringklinikken.
- Hvorfor og hvordan jobbe kunnskapsbasert innen (hjerne)rehabilitering?
v/ Fysioterapeut og dr.med.vet Eva Denison, Kunnskapsenteret.

Parallellsesjon 1:

- A. Arbeidsfysiologisk testing i praksis.
- B. Kommunikasjon som motiverer – hvordan bli en god gruppeinstruktør?
- C. Hjertetrim – 4x4 min intervalltrening til musikk.

Parallellsesjon 2:

- A. Arbeidsfysiologisk testing i praksis.
- B. Keppijumpa (kjepppegymnastikk).
- C. Spinning – kommunikasjon og motivering på gruppetimer.
- D. Praktiske hjelpemidler ved kostveiledning.
- E. Nytt om retningslinje for primær- og sekundærforebygging av CVD.

Vi gjennomfører alltid evaluering av kursdagene våre på en skala fra 0-10, hvor 10 er beste oppnådde karakter. På dette kurset fikk de 4 fellesforelesningene og parallellsesjon 1 og 2 en gjennomsnittskarakter på 8,8. Den praktiske gjennomføringen (invitasjon, kursleder, lunsj og deltakeravgift) fikk 9 og "Dagen som helhet" fikk karakteren 8,8. Vi er glade for de gode tilbakemeldingene, og vil fortsette med å jobbe for spennende temaer til kommende praktiske seminar.

3. Hjemmeside

Hjemmesiden www.hjerterehab.no fungerer som en kommunikasjonskanal fra RS og ut i fagfeltet, samt fra representantene i nettverket tilbake til RS. Hjemmesiden er en åpen side som andre interesserte (for eksempel pasienter) fritt har tilgang til.

I år har vi holdt hjemmesiden fortløpende oppdatert med kursoversikt, referater fra arrangementer, og det har blitt lagt ut artikler og annet aktuelt fagstoff. I tillegg har vi i år laget en oversikt over nettsider med aktuell informasjon på ulike fremmedspråk under "Brosjyrer".

4. Nettverkssamlinger

8. samling i nettverk for hjerterehabilitering 28.11.13

Torsdag 28.11.13 ble den 8. samlingen i nettverk for Hjerterehabilitering arrangert på Feiringklinikken. 23 deltakere fra 14 ulike aktører både innen spesialist- og kommunehelsetjenesten deltok på dagen.

Programmet for dagen var sammensatt, med en blanding av forelesninger og diskusjonstemaer.

- Ny regjering – ny kurs for hjerterehabilitering v/ Stortingsrepresentant Tone Trøen (H)
- Informasjon fra Ressurssenteret v / Hanne Aandstad
 - Hva jobber vi med nå?
 - Utvikling av hjerterehab.tilbudet i HSØ; 2007 vs 2013
 - Innspill til Ressurssenterets Handlingsplan 2014
- Presentasjon av hjerterehabiliteringstilbudet ved Skogli Helse- og Rehabiliteringssenter v/ Fysioterapeut og teamleder Ann Cathrin Aarseth Madsen
- Informasjon om rehabilitering til fremmedspråklige. Innledning til diskusjon v/ Toril Liodden, Sykehuset Vestfold HF, Tønsberg
- Regional kompetansetjeneste Rehabilitering v/ Nyansatt leder og psykolog Jan Egil Nordvik, Sunnaas Sykehus HF
- Klaffesykdom; Årsaker, behandling (inkludert TAVI) og rehabilitering v/ Lege Ellen Julsrud, LHL Helse Feiringklinikken

Vi gjennomfører alltid evaluering av nettverkssamlingene våre med en skala fra 0-10 hvor 10 er beste oppnådde karakter. På denne samlingen fikk de 6 presentasjonene en gjennomsnittskarakter på 7,9. Den praktiske gjennomføringen (invitasjon, kursleder, lunsj) fikk gjennomsnittskarakter 9 og på spørsmålet om hvor nyttig foredragene "Ny regjering – ny kurs for hjerterehabilitering" og "Informasjon om rehabilitering til fremmedspråklige" var, besvarte deltakerne med å gi foredragene gjennomsnittskarakterer på henholdsvis 8,5 og 7,9. Vi er fornøyd med evalueringen og mener dette viser behovet for denne typen tverrfaglige samlinger hvor faglig fokus, nettverksbygging og erfaringsutveksling løftes frem.

5. Prosjektarbeid

5.1 "Kartlegging del II"

RS gjennomførte i 2012-13 en ny kartlegging av hjerterehabiliteringstilbudene i Helse Sør-Øst. Dette er en direkte oppfølging av kartleggingen fra 2007-2008. Kartleggingen er ferdig og vi er godt i gang med rapporten. Hovedfunnene kan oppsummeres slik:

- Hjerterehabiliteringstilbudene i spesialisthelsetjenesten i HSØ gjenspeiler ingen tydelig satsning på (hjerne)rehabilitering slik det i flere sammenhenger og forbindelser er kommunisert.
- OUS har nedlagt sine polikliniske hjerterehabiliteringstilbud, og således står en stor del av Oslos befolkning uten dette viktige medisinske tilbudet.
- Det er store geografisk forskjeller i HSØ når det gjelder polikliniske hjerterehabiliteringstilbud i regionen.
- Flere av helseforetakene har endret sine hjerterehabiliteringstilbud fra fase 2b- tilbud til fase 2a. Dette oppfattes som en direkte konsekvens av samhandlingsreformen.
- I avtaleperioden fra 2011 er det etablert 4 aktører på dag-rehabilitering i regionen.
- Det er en utfordring at oversikten over rehabiliteringstilbudene i kommunene er uklar.

Rapporten som avslutter kartleggingsprosjektet vil ferdigstilles ila 1. kvartal 2014, og sendes da til HSØ. Flyeren eller en form for pocket-utgave av tilbudsoversikten til bruk for helsepersonell i sitt daglige virke, vil utarbeides når kartleggingsrapporten er ferdigstilt.

5.2 Revidering av informasjonsbrosjyrer

I handlingsplanen for 2013 beskrives det en revidering av informasjonsbrosjyrene til hjertepasienter, som ble utviklet i en arbeidsgruppe nedsatt av RS i perioden 2008 – 2011. Arbeidet startet i 1. tertial, med å etterlyse innspill på de brosjyrene som foreligger. Det ble også etterlyst medlemmer til en arbeidsgruppe som kunne delta i revideringsarbeidet.

Vi har ila året behandlet de innspillene som kom inn. Utkast til reviderte brosjyrer er ferdigstilt og sendt ut til de som hadde kommet med innspillene. Utkastene som nå foreligger vil sendes på en bred høring til våre kontaktpersoner i nettverk for hjerterehabilitering i HSØ (inkludert RSs brukerrepresentanter), samt til faggruppen for hjerte- og lungefysioterapeuter og faggruppen for kardiologiske sykepleiere. I tillegg vil den sendes til utvalgte leger ved sykehus som utfører invasive og kirurgiske inngrep på hjertepasienter (angiografier, PCI og operasjoner) i HSØ. Høringen vil bli gjennomført tidlig 2014. Når høringen er avsluttet, vil dokumentet bli gjennomgått med tanke på layout og brukervennlighet. Dokumentene er relativt mye etterspurt, og vil som tidligere ligge lett synlig på www.hjerterehab.no, til fritt bruk.

Revideringen av Idé-banken for undervisning av hjertepasienter er ikke igangsatt. Dette følges videre opp i 2014.

5.3 Utvikling av samhandlingstjenester i LHL Helse

RS har gjennom prosjektet "Utvikling av samhandlingstjenester" vært involvert i LHL Helses satsing på utvikling av kurs-/kompetansemoduler rettet mot primærhelsetjenesten. LHL Helse ønsker å jobbe mot å levere tjenester i primærhelsetjenesten, og å ta en aktiv rolle ovenfor kommunene. Prosjektet ble igangsatt 15. juni 2013, og Grethe Bjerke Frank ble engasjert av LHL Helse for å ivareta koordinering av implementeringsarbeidet. Fra 1. september har hun hatt et 60 % engasjement i LHL Helse med dette arbeidet, i tillegg til en 40 % stilling ved RS.

Både deltakelse i prosjektet og engasjementet i forhold til oppfølging av prosjektet oppleves som nyttig. Vi mener at RS har vært med på å sikre at både helsepersonellens og hjerterepasientens interesser ivaretas når nye tjenester skal utvikles i LHL Helse. RS har bidratt med vår erfaring, og vi ser på dette oppdraget som et tegn på at verdien av å ha med RSs kompetanse og erfaring inn i nye utviklingsprosjekt har vært nyttig.

Som et eksempel kan vi vise til en henvendelse som Rehabiliteringsavdelingen ved Feiringklinikken fikk av Skien kommune i oktober 2013. De forespurte oss muligheten for å holde et kurs innen hjerterehabilitering for dem. Dette er i tråd med LHL Helses ønske om å utvikle kurs-/kompetansemoduler rettet mot primærhelsetjenesten. Ressurssentret tok oppgaven med å lage et kursprogram i samarbeid med kommunen. Skien kommunen inviterte de øvrige omkringliggende kommunene i Telemark, og kurset samlet totalt 82 deltakere! Grethe Bjerke Frank reiste sammen med spesialsykepleier Bengt Lidfors (begge tilknyttet LHL Helse Feiringklinikken) til Skien for å holde totalt 4 foredrag på kurset. Tilbakemeldingene fra kurset var svært positive i forhold til det faglige opplegget. Evalueringen viste også at initiativet til å samle fagfolk i en region til en felles fagdag ble vurdert som spesielt verdifullt. De samlede erfaringene fra denne dagen viser at behovet for kompetanse og nettverksbygging i kommunene er tydelig tilstede, og at spesialisthelsetjenesten er en viktig bidragsyter overfor kommunehelsetjenesten.

RS er fagansvarlig for hjerterehabiliteringsmodulen

Ressurssenteret innehar rollen som fagansvarlig for hjerterehabiliteringsmodulen innen prosjektet "Utvikling av samhandlingstjenester" i LHL. Ansvarer innebærer medansvar for utvikling av kurskatalog, utforming/godkjenning av originalforedrag (maler til foredrag), samt ha overordnet ansvar for at originalforedrag oppdateres jevnlig. I tillegg vil de fagansvarlige være kontaktperson internt i selskapet for faglige spørsmål/utfordringer rundt den aktuelle kursmodulen.

Utvikling av maler for kursarrangering

I forbindelse med prosjektet er det utviklet forbedrede maler til bruk ved kursarrangering. Malene bidrar til at kursarrangering kan planlegges og gjennomføres enklere, mer kvalitetssikkert og effektivt. RSs erfaringer har vært nyttig i utvikling av disse malene. RS vil kunne benytte seg av malene i tiden fremover.

5.4 ” Hjerterehabilitering i fokus – også i kommunene ”

RS søkte i 2012 om prosjektmidler fra ExtraStiftelsen til å starte opp og gjennomføre prosjektet "Hjerterehabilitering i et samhandlingsperspektiv". Målet med prosjektet var å arrangere lokale nettverkssamlinger for hjerterehabilitering i regionen. Vi fikk ikke prosjektmidler for 2013, men valgte å sende søknaden på nytt i år, i håp om å få prosjektmidler for 2014.

I 2013 har vi jobbet med ferdigstilling av en revidert prosjektbeskrivelse, sett i lys av de innspillene som vi har fått i forbindelse med møter og kontakt med samarbeidsaktører i regionen/fagfeltet. Vi har endret prosjektnavnet til "Hjerterehabilitering i fokus – også i kommunene". Målet for prosjektet er å initiere lokale samhandlingsdager med fokus på kunnskapsformidling rundt hjerterehabilitering. Hensikten med disse lokale samhandlingsarenaer er at aktører innen spesialist- og kommunehelsetjeneste kan møtes for å dele og videreutvikle kunnskap og kompetanse om god og effektiv hjerterehabilitering og helhetlige pasientforløp for hjertepasienter.

Til tross for at vi heller ikke for 2014 er blitt tildelt midler til dette prosjektet er det mye positivt å ta med seg fremover. Vi ønsker nå å bruke de erfaringene fra dette prosjektarbeidet inn i det videre arbeidet med utvikling av samhandlingstjenester i LHL Helse. Konkret vil dette si at virksomhetene i LHL Helse, deriblant Feiringklinikken vil tilby kurs til kommunehelsetjenesten. Elementene som vi hadde som mål å fremheve på de lokale samhandlingsdagene, som f.eks. synliggjøring av de lokale tilbudene, nettverksbygging, erfaringsutveksling etc. vil ivaretas i disse kurstilbudene. På denne måten vil arbeidet som er lagt ned i prosjektet "Hjerterehabilitering i fokus – også i kommunene" få leve videre til nytte for helsepersonell og hjertepasienter i primærhelsetjenesten.

6. Eksterne oppdrag/ markedsføring av RS

I januar fikk RS en henvendelse fra faggruppen for kardiologiske sykepleiere i NSF, med en oppfordring om å sende inn abstrakt til frie foredrag ved landskongressen for kardiologiske sykepleiere i Bodø 17-18. april. De syntes arbeidet vårt hørtes spennende ut, og ville gjerne høre mer om det. Vi tok oppfordringen og sendte inn et abstrakt. Abstraktet ble akseptert, og vi ble satt opp på programmet for konferansen. Det var ca. 300 deltakere på kongressen, og vi fikk 20 minutter til å presentere RS. Dette var en veldig fin anledning til å få synliggjort det arbeidet vi gjør, også utenfor HSØ.

Grethe Bjerke Frank ble forespurt av Høgskolen i Akershus til å fortelle om hjerterehabilitering på samling i videreutdanningen for kardiologiske sykepleiere 15. mai 2013. Det var en fin anledning til å promotere hjerterehabilitering og de tilbudene som finnes i Helse Sør-Øst, samt det arbeidet Ressurssenteret gjør.

I tillegg presenterte vi RS på et arbeidsseminar i forbindelse med utvikling av regional kompetansetjeneste for rehabilitering i HSØ, 21. mars på Samhandlingsarena Aker. Presentasjonen fokuserte på det arbeidet vi har gjort rundt etablering og utvikling av "Nettverk for hjerterehabilitering i HSØ." Presentasjonen fungerte som et eksempel på hvordan et fagnettverk kan organiseres og driftes. Det følte seg nyttig å få presentere det vi opplever som en viktig oppgave for RS, og vi fikk gode tilbakemeldinger i etterkant.

7. Faglig oppdatering/ møtevirksomhet/hospitering

RS-teamet har fokus på faglig oppdatering, og medlemmene i teamet deltar regelmessig på interne og eksterne møter, kurs og seminarer. Dette for å holde seg faglig oppdatert, være synlige i regionen og videreutvikle nettverk og kontakter. Rehabiliteringsavdelingen avholder regelmessige internundervisninger.

Eksterne seminar/møter/kongresser hvor RS-representanter har vært representert:

- Frokostmøte Olympiatoppen Innlandet
- Foredrag på 4 dagsseminarer for ansatte i Apotek 1
- Undervisning på legeseminar
- Rehabiliteringskonferanse på Stortinget
- Europrevent 2013, Roma
- Foredrag om Hjerteløftet på Pasientorganisasjonsseminar (Nordic Heart Union) på Færøyene
- Kurs i Bern angående telemedisin
- Medlemssamlinger og styremøter i Virke Rehab.
- Møte med Helsedirektoratet vedrørende prosedyrekoding
- Deltakelse på Helsepolitisk valgkampdebatt i Virke Rehab
- Leverandørkonferanse i regi av HSØ på Hamar
- Grenseløs folkehelse, 1 dagsseminar Eidskog
- ReHab.-konferansen på Lillestrøm
- Virkes X-faktor konferanse
- Fellesmøte for private rehabiliteringsinstitusjoner i HSØ, Hamar

Hospiteringer:

Rehabiliteringsavdelingen og Ressurscenteret har jevnlig hospiteringer fra institusjoner og sykehus, og har i 2013 hatt følgende besøk:

- Kardiologisk sykepleier fra AHUS, hospitering 1 dag
- Student fra Høgskolen i Oslo og Akershus, praksis i 2 uker
- Masterstudent i fysioterapi, hospitering 3 uker
- Sykepleier fra Sykehuset Innlandet HF, hospitering 1 dag
- 2 studenter fra Høgskolen i Oslo og Akershus, hospitering 1 dag
- 1 student i videreutdanning i rehabilitering, hospitering 4 uker
- Kardiologisk sykepleier, hospitering 1 dag
- Student fra Norges Idrettshøgskole, praksis i 3 uker
- 2 studenter fra Høgskolen i Oslo og Akershus, praksis i 4 uker
- Sykepleier og fysioterapeut fra Ringen, hospitering 2 dager
- Ungdomsskoleelev 1 uke fokus på kosthold/treningskjøkken
- Halvdagsseminar for Nannestad og Gjerdrum lag av LHL
- Fysioterapeut fra Stangehallen 1 dag
- Idrettspedagog fra Ringen Rehabilitering 2 dager
- 4 ansatte fra Hernes institutt. Fokus på arbeidsfysiologisk testing
- Masterstudent på Hjerteløftet

Internundervisningstema:

- Oppsummering fra Forum for Klinisk fysiologi
- Oppsummering fra Treningslærekurs (NFF)
- Oppsummering fra Kostholdskonferansen (LHL)
- Hjertesvikt (fagprosedyre)
- CPET (Cardiopulmonal Exercise Testing)
- Depresjon og kardiovaskulær sykdom
- ICD og trening (fagprosedyre)
- Referat fra EuroPrevent, Roma
- Borg skala: Riktig bruk, nytt skjema, lik forståelse
- Måling av kroppsmasse: Tanita – vurdering av nytte/ pålitelighet
- Mer om "Cardiopulmonal Exercise Testing"
- Mer om "Cardiopulmonal Exercise Testing" PAH
- Info om langtids Holter og praktisk opplæring ved Diacor
- Nye retningslinjer for primær- og sekundærforebygging av kardiovaskulær sykdom
- Referat fra Rehabiliteringskonferansen 2013, Haugesund
- Bruk av Borgs skala og puls under trening ved forskjellige pasientgrupper
- Oppsummering fra Forum for Klinisk fysiologi
- Oppsummering fra Treningslærekurs (NFF)
- Oppsummering fra Kostholdskonferansen (LHL)
- Hjertesvikt (fagprosedyre)
- CPET (Cardiopulmonal Exercise Testing)
- Depresjon og kardiovaskulær sykdom
- ICD og trening (fagprosedyre)

8. Møter for RS-teamet

I tillegg til løpende kontakt mellom medlemmene i RS-teamet har vi gjennomført 7 formelle fellesmøter i løpet av 2013.

Feiring 29.01. 2014

Hanne Aandstad
Ressurssenter for Hjerterehabilitering i Helse Sør-Øst